

Indrek Avi
Lokuta tee 2, Elva linn
61508 Elva vald
e-kiri: indrek.avi@gmail.com

Elva Vallavalitsus
Kesk tn 32, Elva linn
61507 Elva vald

12. veebruar 2021 a.

Kaebus raudteeliiklusest põhjustatud müra kohta Elva linnas

Lugupeetud Elva Vallavanem Heiki Hansen

Oleme tänulikud Elva Vallavalitsusele seaduses ja seaduse alusel antud õigusaktides ametiasutusele pandud ülesannete täitmise ja valla elanike seaduslike õiguste tagamise eest.

Palusin 19.01.2021 a. saadetud kirjas teha kättesaadavaks olulist mürahäiringut põhjustavate kaubarongide liiklemise kohta koostatud välisõhu mürakaart ja müra vähendamise tegevuskava, mida praeguseks hetkeks näeb ette atmosfääriõhu kaitse seaduse (edaspidi AÕKS) § 250 lõige 1.

26.01.2021 a. saadetud vastuskirjas on kirjeldati, et Elva Vallavalitsus ei ole koostanud mürakaarti ja hetkel ei näe selle koostamiseks vajadust. Samas kirjeldati asjaolusid, mistõttu välisõhu mürakaart on vajalik koostada. Ühtlasi oldi nõus teavitama Terviseametit mürahäiringust ja paluma neilt uute müramõõtmiste korraldamist, kui häirivat müra kaubarongide liiklemisest esineb.

Kohaliku omavalitsuse põhiülesanne

AÕKS seletuskirjas väljatoodud Euroopa Komisjoni aruande kohaselt mõjutab kaubarongide liiklusest tulenev mürasaaste negatiivselt nii maa-alade kinnisvarahindasid kui ka seal elavate inimeste tervist. Eelkõige öösel häirib inimeste, sealhulgas laste, und kaubarongi möödumisel tekkiv müra, mis võib aja jooksul tekitada väsimust, unetust, keskendumisvõime langust ning viia tõsiste tervisehäireteni.

Käesoleva kirjaga põhjendame vajadusi kaubarongide liiklusmüra kaardistamiseks ja välisõhus leviva müra vähendamise tegevuskava koostamiseks eesmärgiga tagada müra normtasemed Elva valla elamute ja teistel maa-aladel.

Ootame Elva Vallavalitsuselt tõstatatud teemal senisest tulemuslikumat ülesannete täitmist, lähtudes valla elanike õigustatud huvist säästa elu- ja looduskeskkonda ning kaitsta inimeste tervist.

Müra normtaseme ületamise aspektist lähtuv põhjendus

AÕKS § 63 lõikest 2 tulenevalt on välisõhu mürakaardi koostamise aluseks müra normtaseme ületamine või elanike põhjendatud kaebuste korral tehtud mõõtmised, mis kinnitavad olulist mürahäiringut.

Olulist mürahäiringut kinnitab 2011. aastal Elva Linnavalitsusele tehtud 108 linnaelaniku allkirjastatud ühiskaebus, mis sai üle antud linnavalitsusele ja Terviseametile ning millele järgnes Terviseameti menetlus. Sellega sai tõendatud müra normtasemete ületamine raudtee liiklusräst. Aastal 2011 ja 2012 korraldatud müra mõõdistamiste protokollid ja sellele järgnev kirjavahetus on kättesaadavad Terviseametist. Soovi korral edastan need Teile.

Juhime tähelepanu, et seadusandluse muutumisega ei ole müra mõõtmises ja piirnormides muutusi toimunud. Seega ei ole alust mõõtmiste usaldusväärsuses ja kehtivuses kahelda. Hetkel on kehtiv ja mõõtmiste ajal kehtinud Sotsiaalministri 04.03.2002 määrus nr 42 "Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja müra taseme mõõtmise meetodid" ja praegu normtasemeid reguleeriv Keskkonnaministri 16.12.2016 määrus nr 71 "Välisõhus leviva müra normtasemed ja müra taseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid".

Müra normtasemete ületamine maa-alal sõltub peamiselt raudtee ja maa-ala vahelisest kaugusest, takistustest maa-ala ja raudtee vahel, raudtee liikluskooormusest, veeremite seisukorrast ja rongi kiirusest.

Elva linnapeana on Toomas Järveoja oma kirjalikus (17.01.2014 14-6/100) pöördumises palunud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi sekkumist, et Eesti Raudtee korrigeeriks rongide piirkiirusi linnas või võtaks ette muud vajalikud meetmed, et raudteetranspordiga kaasnevad müra ja vibratsiooninäitajad oleksid viidud vastavusse õigusaktides kehtestatud normidega.

Kui piirkiirusi ka muudeti, mille kohta andmed puuduvad, ei ole seda tehtud Elvas Peedu linnaosas.

Kaubarongidel on lubatud läbida Peedu linnaosa ja raudtee ületuskohta kiirusega kuni 80 km/h. Kui kaubarong läbib Elva linna peatumata, peab kiirust alandama jaama peateel (452-455 km) 60 kilomeetrini tunnis ja selle lõppedes on lubatud tõsta kiirus kuni 80 km/h. Looduses asub kiiruspiirangu märk Elva jõe raudteesilla läheduses. Seega Peedu linnaosas on kaubarongidel lubatud sõita samasuguse maksimaalse kiirusega nagu hajaasustusega raudteelõikudel. Ühtlasi lasevad vedurijuhid raudtee ületuskohal signaali, mis omakorda tõstab müra taset ja on häiriv eelkõige öösel. Seda ei saa neile ette heita, sest ületuskohal puuduvad tõkkepuud ja seetõttu signaliseerimine on neile ohutuse tagamise eesmärgil kohustuseks tehtud nendel kiirustel liigeldes. Kirjeldatu tekitab olulise mürahäiringu läheduses paiknevate elamute maa-aladel.

Eesti Raudtee taristudirektori käskkirjaga on kehtestanud 50 km/h kiiruspiirang kaubarongidele mürahäiringu tõttu Tartu linnas Tartu-Valga ja ka Tartu-Koidula suunal. Samal põhjusel on kiirusepiirang 60 km/h kehtestatud Jõgeva ja Elva linnas jaama peateel, kuid mitte Elvas Peedu linnaosas.

Eestis korraldatud mürakaardistamised

Eestis korraldatud suuremate linnade (Tallinn, Tartu, Pärnu) raudteeliikluse mürakaardistamise tulemused on kättesaadavad Maa-ameti kaardirakendusest, milles on määratav müra levik elamute maa-aladele. Näiteks Tartu linnas on Tartu-Valga raudtee lõigul ridamisi maa-alasid, millel müra normtasemed on ületatud. Seda olukorras, kus lähteandmed olid järgmised: linnasisene sõidukiirus kaubarongil 25-40 km/h ja kaubarongide liikluskoormus 1,8 tk/päeval ja 2,8 tk/öösel. Selle raudteelõigu mürakaarti on võimalik üle kanda ka Elva linnale ja järeldada, et müra normtaseme ületamine leiab aset oluliselt kaugemal raudteekaitsevööndist ja mürakaardi koostamine on Elva valla elanike õigustatud huvist lähtuvalt vajalik.

Juhime tähelepanu asjaolule, et praegune olukord erineb Tartu linnas kaardistatud olukorrast oluliselt nii rongide sõidukiiruste kui ka liikluskoormuse osas. Peedu linnaosa läbib kaubarong kiirusega kuni 80 km/h. Võrdluseks Tartu linna Tartu-Valga raudteelõigu mürakaardistamine on tehtud kiirusega 25-40 km/h. Kehtiva liiklusgraafiku järgi läbib Elva linna raudteed päevas 15 kaubarongi. Võrdluseks Tartu mürakaardistamine on tehtud liikluskoormusega (1,8+2,8=4,6) 4,6 kaubarongi. Seega liikluskoormus erineb kuni 3 korda ja rongide kiirus kuni 2 korda.

Müra kaardistamise vajadus Elva Vallas algatatud üldplaneeringu aspektist lähtuvalt

2018. aasta sügisel on Elva Vallavalitsus algatanud üldplaneeringu koostamise ja sellega seoses keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH). Üldplaneeringuga lahendatakse muuhulgas järgmised ülesanded: asula või ehitiste kaitseks müra eest piirangute seadmine; müra normtasemete kategooriate määramine; liikluskorralduse üldiste põhimõtete määramine (planeerimisseadus § 75 lg 1 p 21, 22 ja 23). Nende ülesannete lahendamise aluseks on korraldatav KSH. Nõuded keskkonnamõju hindamise aruande sisule ja muudele tingimustele tulenevad keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusest (edaspidi KeHJS).

Tulenevalt AÕKS § 58 lõikest 1 tuleb uute planeeringute koostamisel tagada, et planeeringu elluviimisel ei ületataks piirkonna jaoks AÕKS § 56 lõike 4 alusel kehtestatud müra normtasest. Selle tagamine pannakse planeeringust huvitatud isikule (AÕKS § 56 lõige 3), siinkohal Elva Vallavalitsusele. Välisõhus leviva müra piiramise eesmärgil planeeringu koostamise kohta esitatavad nõuded on kehtestatud Keskkonnaministri 03.10.2016 määrusega nr 32. Seda määrust kohaldatakse sellisele planeeringule, mille puhul ei viida läbi keskkonnamõju strateegilist hindamist planeerimisseaduses sätestatud juhtudel. Mõistame seadusandja tahet selliselt, et mistahes planeeringu (sh üldplaneeringu koostamises ja keskkonnamõju strateegilise hindamise) läbiviimisel valitakse õige meetod müra hindamiseks ja järgitakse vähemalt määruses sätestatud minimaalseid mürahindamise nõudeid. Määrusega koosõlas mürahinnangu koostamisel välditakse olukorda, milles jäetakse mürakaart ja seletuskiri koostamata, müra mõju alahinnatakse müratundlikele aladele ja müra piiramist ei kavandata. Nõnda juhtus näiteks Elva Linnavalitsuse tellitud ja OÜ Alkranel läbiviidud Elva linna üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamisega 2017. aastal. Aruandes puudub mürakaart või viide sellele. Osaliselt on selgitatud olemasolevat olukorda Terviseameti 2012. aastal tehtud mõõdistusprotokollide põhjal. Välja on jäetud olulised asjaolud, mis ei sõltu raudtee liikluskoormusest, vaid eelkõige kaubarongi sõidukiirusest. Mõõdetud maksimaalne helirõhutase ($L_{pA, max}$) ületas lubatud öise 75 dB ja päevase väärtuse 85 dB. Mõõdetud

tulemused mõõtekohtades oli vastavalt Pargi tn 14 88,2 dB ja Lokuta tee 2 piirkonnas 92,8 dB. Vääralt on kirjeldatud Peedul asuva elamu paiknemist raudtee kaitsevööndis. Täpsustan, et elamu (ehitisregistri kood: 104045030) ei asu raudtee maa-alal või kaitsevööndis. Kõrvalhoone (ehitisregistri kood: 121278307) raudteepoolses osas on küttepuude varjualune, mis Maa-ameti kaardirakendusest vaadatuna võib paikneda raudtee maa-alal. Olenemata sellest peab mürallaika valdaja tagama, et tema mürallaika territooriumilt ei levi normtasel ületavat müra (AÕKS § 59) elamu maa-alale ning uue üldplaneeringu koostamisel tuleb tagada, et planeeringu elluviimisel ei ületataks piirkonna jaoks kehtestatud müra normtasel (§ AÕKS 58 lg 1).

Selles samas KSH aruandes kirjeldatakse vajadust müratasel mõõta ja/või modelleerida. Tsiteerime: "Seega on endiselt risk, et müratasel võib ületada piirväärtust (60 dB) ja tulevikus on vaja läbi viia raudteemüra mõõtmised ja/või müra modelleerimine, et välja selgitada ülenormatiivse müra esinemine ning tulemustest lähtuvalt võtta vajadusel kasutusele müra leevendavad meetmed". Vastuseks on küsimus: miks ei tehtud seda KSH käigus, et täita planeerimisseaduse § 75 lg 1 p 21, 22 ja 23 sätestatud ülesanded üldplaneeringule.

Siinkohal on asjakohane märkida, et Rail Balticu projekti käigus korraldatav keskkonnamõjude strateegiline hindamine hõlmab muuhulgas raudteeliikluse müra modelleerimist SMR mudeliga. Kokkuvõttes leiame, et Elva Vallavalitsuse tellitav KSH peab samuti hõlmama raudtee liikluse müra modelleerimist/kaardistamist tunnustatud meetodil, sest eesmärk on sama – väljaselgitada tegelik ja prognoositav müraolukord, mis on sisendiks üldplaneeringule.

Kuna Elva vald on tellinud keskkonnamõju strateegilise hindamise, mille käigus viiakse läbi tõenäoliselt määruses sätestatud üksikasjalikum müra hindamine, palun selgitage, millises ulatuses müra hinnatakse planeeringu koostamisel ja välisõhus leviva müra piiramise eesmärgil. Palun viidake selgituse aluseks olevatele õigusaktidele ja koostatud dokumentidele. Dokumendis "Elva valla üldplaneeringu lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsus"(versioon 18.06.2020) puudub müra keskkonnamõju hindamise konkreetset mõistetav metoodika ning olemasolev kirjeldus ei ole mürahinnanguga seostatav. Ühtlasi palume teha kättesaadavaks või viidata keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile (KeHJS § 37 lg 1) ja sellega seotud dokumentidele.

AÕKS seaduse eelnõu seletuskirjas on selgitatud müra kaardistamise vajadust planeeringute koostamisel, mida peame vajalikuks siinkohal muutmata kujul välja tuua.

"Kui kohaliku omavalitsuse organ arvestab planeeringu koostamisel olemasoleva müra tingimusi, on võimalik tagada kontroll müratundlikele hoonetele mõjuva müra taseme üle. Majanduslikult on kõige odavam, kui rakendamist vajavad müra vähendamise meetmed kajastuvad juba planeeringus, kus on arvesse võetud kõik mürallaikad, et saada ettekujutus teatud alal tegelikult kujunevast müraolukorrast. Kahjuks näitab praktika, et planeeringute kehtestamisel ei arvestata alati mürallaikad, mis võivad hakata hiljem piirkonna elanikke või seal töötavaid, puhkavaid või muul põhjusel viibivaid inimesi häirima. Müra hindamise kohustuse tekkimisega peab tihenema koostöö kohalike omavalitsuste ning müra tekitajate, peamiselt ettevõtete ja teede omanike vahel. Seetõttu on uue kohustusena eelnõus sätestatud mürakaardi koostamine kohalike omavalitsuste tasandil. Mürakaardi andmeid on võimalik kasutada planeeringute koostamisel ja ehitustingimuste kehtestamisel. KOV ei saa volikogu otsusega kolmandatele isikutele ühtegi ülesannet või kohustust panna. Seega saab toimida ainult loogika, et iga mürallaika valdajaga allkirjastatakse tegevuskava

tegevuste kohta kokkulepe. Müra vähendamise tegevuskava võib kokkulepitu kokku koondada. Kava alusel saab KOV teatud tegevused arengukavasse kirjutada."

Elva Vallavalitsuse ülesanded ja seaduslik alus

Rahvatervise seaduse § 10 lõike 2 punkti 1 kohaselt on kohaliku omavalitsuse üksuse ülesanne tervisekaitsealaste õigusaktide täitmise korraldamine ja nende järgimise kontrollimine kohaliku omavalitsuse maa-alal. Sama seaduse alusel kehtestatud Sotsiaalministri 04.03.2002 määruse nr 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid” nõudeid tuleb täita linnade ja asulate planeerimisel. Selle määruse kehtestatud normtasemed olid 2011. ja 2012 aastal Terviseameti korraldatud mõõtmistel ületatud. Amet juhtis kirjades (11.10.2011 nr 9.4-3/4005-12, 17.02.2012 nr 9.4-3/4005-20) Elva Linnavalitsuse tähelepanu seaduse täitmise vajadusele.

Näeme kaubarongide mürahäiringu tõttu ka vastuolu rahvatervise seaduse § 4 punktiga 9 ja 13, mis sätestavad kahte elukeskkonna- ja tervisekaitse põhinõuet. Neist esimese puhul peavad eluaseme- ja puhketingimused soodustama tervise säilimist. Teise puhul müratase ei tohi esile kutsuda tervisehäireid ning peab vastama puhke- ja olmetingimustele kehtestatud nõuetele. Elamute maa-alade omanikel ei ole ehitustehniliselt võimalik elamutes luua müra normtasest kui elamu maa-alal ei ole rongiliikluse tõttu müra normtasemed tagatud.

Kõiki asjaolusid kogumis hinnates leiame, et raudtee kaitsevööndist väljaspool levib normtasest ületav kaubarongide liikluse müra. Elva Vallavalitsusel tuleb korraldada oma haldusterritooriumi kohta välisõhu mürakaardi ja müra vähendamise tegevuskava koostamine ning võtta normtasemete tagamiseks planeeringute koostamisel aluseks mürakaardi andmed (AÕKS § 63 lg 4, 5 ja 9). Meie hinnangul saab neid koostamisi hõlmata käimasolev keskkonnamõju strateegiline hindamine, kui selle käigus järgitakse vähemalt nõuded, mis on sätestatud Keskkonnaministri 20.10.2016 määrusega nr 39 "Välisõhu mürakaardi, strateegilise mürakaardi ja müra vähendamise tegevuskava sisu kohta esitatavad tehnilised nõuded ja koostamise kord¹".

Meie lahendusettepanekud

Palume Elva Vallavalitsusel:

1. vastata kirjalikult käesolevale pöördumisele kuu aja jooksul alates pöördumisest ja selgitada, mida võetakse ette raudteeliiklusest välisõhus leviva müra piiramise eesmärgil Elva valla territooriumil elamute ja teistel maa-aladel. Olles nüüdsest teadlik käesolevas kirjas esitatud asjaoludest, kas Elva Vallavalitsus näeb vajadust raudteeliikluse müra kaardistamiseks. Palun selgitage, millises ulatuses ja milliste meetoditega müra hinnatakse keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus. Kuidas üldplaneeringu koostamisel tagatakse, et planeeringu elluviimisel ei ületataks piirkonna jaoks õigusaktis kehtestatud müra normtasest? Palun viidake selgituse aluseks olevatele õigusaktidele ja dokumentidele, sh üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise hankevõitjaga sõlmitud lepingutele.

2. avalikustada üldplaneeringu lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsus (lõplik dokument) koos esitatud ettepanekutega Elva Vallavalitsuse veebilehel tulenevalt planeerimisseaduse § 81 lg 6. Aadressil <https://www.elva.ee/koostamisel-uldplaneering> dokument puudub. Dokumendiregistris on kättesaadav versioon seisuga 18.06.2020.
3. teha avalikult kättesaadavaks või viidata keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile (KeHJS § 37 lg 1) ja sellega seotud dokumentidele, kui programm on koostatud.
4. kaasata pöördumise tegija, Indrek Avi, üldplaneeringu koostamisse tulenevalt planeerimisseaduse § 76 lg 2 ja 3. Teadete edastamise viisiks on e-kiri aadressiga indrek.avi@gmail.com.
5. korraldada rongiliikluse tõttu välisõhus leviva müra kaardistamine, sealhulgas olemasolevate ja prognoositavate (nt kiiruspiirangute ja müratõkkeseinte rakendamisega) müraolukordade kohta, mürakaardi ja tegevuskava koostamine (AÕKS § 63 lg 4 ja 5).
6. kokku leppida Eesti Raudtee AS-iga 40 km/h kiiruspiirangu kehtestamises kaubarongidele kogu Elva linna maa-alal (AÕKS § 63 lg 5). Võrdluseks Tartu linnas on Tartu-Valga lõigul kiiruspiirang 50 km/h ja seda oluliselt madalamat liikluskooormust arvesse võttes.
7. kokku leppida Eesti Raudtee AS-ga müratõkkeseinte ehitamine raudtee ja elamu maa-alade vahele, kus müraallika valdaja (Eesti Raudtee AS) ei taga kiiruspiirangu seadmisega, et raudtee kaitsevööndist väljaspool elamu maa-alal ei levi normtasel ületavat müra (AÕKS § 59; § 63 lg 5). Nendeks võivad osutada näiteks maa-alad katastriüksusega 17004:006:0016, 17004:006:0043; 17004:006:0037; 17007:002:0045; 17004:007:0025; 17007:004:0015; 17007:003:0032; 17007:003:0039; 17008:002:0003; 17004:003:0012; 17004:003:0009; 17004:002:0014.
8. võtta üldplaneeringu koostamisel, sealhulgas elamu maa-ala ja sellel olevate ehitiste kaitseks müra eest piirangute seadmisel, müra normtasemete kategooriate määramisel ja liikluskorralduse üldiste põhimõtete määramisel aluseks mürakaardi andmed (AÕKS § 63 lg 9).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Indrek Avi

Saadetud teadmiseks Elva vallavolikogu esimehele ja üldplaneeringu koostamise juhtgrupi liikmele Maano Koemetsale ja abivallavanem Kertu Vuksile.

Viidatud allikad:

- Terviseameti kiri Elva Linnavalitsusele müra ja vibratsioonimõõdistuste protokollidega 3.10.2011 nr 4005-10. Kättesaadav: <http://dokumendihaldus.terviseamet.ee/Letters/Forms/DispForm.aspx?ID=18486>
- Terviseameti kiri Indrek Avile müramõõdistuste tulemustega 18.06.2012 nr 9.4-3/4005-32. Kättesaadav: <http://dokumendihaldus.terviseamet.ee/Letters/Forms/DispForm.aspx?ID=109490>
- Elva linnaape Toomas Järveoja kiri Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile. 17.01.2014 14-6/100. Kättesaadav: <https://atp.amphora.ee/elvalv/index.aspx?itm=67356>
- Elva linna üldplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. 2017. Koostaja OÜ Alkranel. Juhtekspert Alar Noorvee. Kättesaadav: https://www.elva.ee/documents/17608326/21277628/Elva_UP_KSH_aruanne_heakskiidetud_10.04.2017_alkranel_LISADEGA.pdf/34ea2204-ce9b-4b14-8a6d-9f8f7f0ca5e3
- Tartu linna välisõhu strateegilise mürakaardi ajakohastamine. 10.04.2017. Kättesaadav: <https://www.tartu.ee/et/uurimused/tartu-linna-valisohu-strateegilise-murakaardi-ajakohastamine>
- Maa-ameti geoportaali mürakaart. Kättesaadav: <https://geoportaal.maaamet.ee/est/Kaardirakendused/Muraandmete-kaardirakendus-p585.html>
- Eesti Raudtee Tapa-Tartu-Valga-Petseri rongide liiklusgraafik alates 13.12.2020. Kättesaadav: <https://www.evr.ee/files/Liiklusgraafik-alates-13-12-2020-Tapa-Tartu-Valga-Petseri.pdf>
- Rongide lubatav sõidukiirus alates 01.12.2020. Eesti Raudtee taristudirektori käskkiri nr 11-1/1 lisa 1. Kättesaadav: <https://www.evr.ee/files/Lisa-1-Rongide-lubatav-soidukiirus.xlsx>
- Eesti Raudtee tegevuseeskiri, rongide sõidukiirused, liiklusgraafikud ja muud dokumendid. Kättesaadavad: <https://www.evr.ee/et/arikliendile>
- Terviseameti kiri Elva Linnavalitsusele 11.10.2011 nr 9.4-3/4005-12. Kättesaadav: <http://dokumendihaldus.terviseamet.ee/Letters/Forms/DispForm.aspx?ID=109482>
- Terviseameti kiri Elva Linnavalitsusele 17.02.2012 nr 9.4-3/4005-20. Kättesaadav: <http://dokumendihaldus.terviseamet.ee/Letters/Forms/DispForm.aspx?ID=109486>
- Rahvatervise seadus. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/113032019131?leiaKehtiv>
- Sotsiaalministri 04.03.2002 määrus nr 42 "Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid" Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/129122020047?leiaKehtiv>
- Atmosfääriõhu kaitse seadus. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/130102020003?leiaKehtiv>

- Atmosfääriõhu kaitse seadus 165 SE. Seletuskiri. Kättesaadav: <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/97e97edc-3d7b-48b5-b603-371c6cdc2435>
- Keskkonnaministri 16.12.2016 määrus nr 71 "Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid". Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/127052020002?leiaKehtiv>
- Keskkonnaministri 03.10.2016 määrus nr 32 "Välisõhus leviva müra piiramise eesmärgil planeeringu koostamise kohta esitatavad nõuded". Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/105102016004>
- Planeerimisseadus. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/119032019104?leiaKehtiv>
- Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/110072020046?leiaKehtiv>